

Lakiosasto

25.1.1996

Työeläkelaitoksille

VALTION TYÖELÄKEUUDISTUS 1996 :N VAHVISTETUT LAIT

Oheisena valtion työeläkeuudistukseen liittyvät lait eli laki valtion eläkelain muuttamisesta (1671/1995) ja laki valtion perhe-eläkelain 9 ja 11 §:n muuttamisesta (1672/1995). Muutoksia koskeva hallituksen esitys (HE 134/1995 vp) on lähetetty eläkelaitoksille yleiskirjeen A 31/95 liitteenä.

Liitteenä on myös muutoksiin liittyvä asetus.

Voimaantulo

Lait ja asetus ovat tulleet voimaan 1.1.1996.

Ruotsinkieliset tekstit

Ruotsinkielisinä lakeja ja asetusta voi tilata Oy Edita Ab:stä, puhelin (90) 5660 566 (Edita-kirjakauppa).

ELÄKETURVAKESKUS

Seppo Pietiläinen

Pentti Koivisto

N:o 1671

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/66) 12 §:n 5 ja 6 momentti ja 18 d §:n 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 12 §:n 5 momentti 27 päivänä lokakuuta 1995 annetussa laissa (1231/95), 12 §:n 6 momentti 15 päivänä heinäkuuta 1994 annetussa laissa (638/94) ja 18 d §:n 2 momentti 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetussa laissa (618/91),

muutetaan 1 §:n 8 ja 9 momentti, 2 §:n 1 momentin 4 kohta ja 3 momentti, 5 §:n 8 momentti, 5 a §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentin 3 kohta, 7 §, 9 §:n 1 momentin a ja b kohta sekä 2 momentti, 10 §:n 7 ja 8 momentti, 10 a §:n 1 momentin 1 kohta ja 4 momentti, 12 §:n 1 momentti, 14 §:n 2 ja 4 momentti, 15 §:n 5 momentti, 15 a §:n 6 momentti, 16 §:n 1 momentti, 18 §:n 1 momentti, 18 c §:n 1 ja 2 momentti sekä 18 e §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 8 ja 9 momentti mainitussa 27 päivänä lokakuuta 1995 annetussa laissa, 5 a §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentin a ja b kohta, 10 a §:n 1 momentin 1 kohta ja 4 momentti, 12 §:n 1 momentti sekä 15 §:n 5 momentti 30 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1528/93), 2 §:n 1 momentin 4 kohta ja 9 §:n 2 momentti 3 päivänä helmikuuta 1989 annetussa laissa (103/89), 2 §:n 3 momentti 13 päivänä tammikuuta 1989 annetussa laissa (21/89), 5 §:n 8 momentti, 15 a §:n 6 momentti, 18 c §:n 1 ja 2 momentti ja 18 e §:n 1 momentti mainitussa 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetussa laissa, 6 §:n 1 momentin 3 kohta muutettuna 10 päivänä joulukuuta 1971 annetulla lailla (851/71) ja mainitulla 30 päivänä joulukuuta 1993 annetulla lailla, 7 § muutettuna 16 päivänä tammikuuta 1987 annetulla lailla (8/87) sekä mainituilla 30 päivänä joulukuuta 1993 ja 27 päivänä lokakuuta 1995 annetuilla laeilla, 10 §:n 7 ja 8 momentti 15 päivänä heinäkuuta 1994 annetussa laissa (638/94), 14 §:n 2 momentti 8 päivänä helmikuuta 1991 annetussa laissa (229/91), 14 §:n 4 momentti 9 päivänä elokuuta 1985 annetussa laissa (696/85) ja 16 §:n 1 momentti 29 päivänä heinäkuuta 1976 annetussa laissa (664/76), sekä

lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainituilla 3 päivänä helmikuuta 1989 annetulla lailla, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, lakiin uusi 7 a—7 e §, 9 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainituilla 10 päivänä joulukuuta 1971, 3 päivänä helmikuuta 1989 sekä 30 päivänä joulukuuta 1993 annetuilla laeilla, uusi 3 ja 4 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 5 ja 6 momentiksi, 10 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainituilla 3 päivänä helmikuuta 1989, 30 päivänä joulukuuta 1993 ja 15 päivänä heinäkuuta 1994 annetuilla laeilla, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4—8 momentti siirtyvät 5—9 momentiksi, 15 a §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 19 päivänä huhtikuuta 1985 annetulla lailla (326/85) sekä mainituilla 3 päivänä helmikuuta 1989 ja 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetuilla laeilla, uusi 8 momentti, 18 b §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetussa laissa, uusi 4 momentti, sekä lakiin uusi 18 f § seuraavasti:

HE 134/95
StVM 18/95
EV 112/95

1 §

Palvelus, joka on jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään kymmenen vuotta sen vuoden lop-
puun mennessä, jonka aikana edunsaaja on täyttänyt 54 vuoden iän, päätetään eläkkeen laskemista varten tekniisesti sanotun vuoden lopussa. Jollei palvelus ole edellä mainittuna ajankohdittana jatkunut kymmentä vuotta, se päätetään sen vuoden lopussa, jona kymmen-
nen vuotta täytyy. Palvelusta ei kuitenkaan päätetä enää sen vuoden jälkeen, jonka päätymisestä on kaksi täyttä kalenterivuotta edunsaajan eläkkeikäään tai sitä aiempaan ero-
amisikään. Edunsaajan jatkaessa työntekoaan hänen katsotaan olevan uudessa palveluksessa. Palvelusta ei kuitenkaan katkaista, jos edunsaajan palkka on katkaisun jälkeisessä palveluksessa alentunut sellaisen poikkeuksen selhisen syyn johdosta, joka on ilmaantunut ennen palveluksen tässä momentissa tarkoitetun päättämistä, ja jos 7 c §:n soveltamista sen edellytykset täysin täyttyvät. Palvelusta ei katkaista myöskään, jos palvelus päättyy tai eläketapahatuma sattuu ennen kuin palveluksen tässä momentissa tarkoitettua päätettä, mitä 5—8 momentissa säädetään.

2 §

Tämä laki ei koske
4) palvelusta, jossa edunsaajan työansio palveluksesta on keskimäärin alle 90 markkaa kuukaudessa.

5 §

Jos työkyyttömyys tai työttömyys on alkanut ennen kuin palveluksen päättymistä on kulunut 360 päivää, luetaan tämän palveluksen perusteella myönnettävää työkyyttömyys- tai työttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeutavaksi ajaksi myös työkyyttömyyden tai työttömyyden alkamisen ja eläkkeen tai tätä aiemman eroamisen välisen aika (tuleva aika). Edellytyksenä on kuitenkin, että edunsaaja on ollut työkyyttömyyden tai työttömyyden alkamisvuoden ja sitä välittömästi edeltävien kymmeneen kalenterivuoden aikana vähintään 12 kuukautta työntekijän eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettuun peruseläkkeeseen oikeutettuna Suomessa järjestetyn työläkkertävän piirin kuuluvassa ansiotyössä. Edellä tarkoitettua 12 kuukauden aikaa laskettaessa ka-

5 a §

Jos työkyyttömyys tai työttömyys on alkanut ennen kuin palveluksen päättymistä on kulunut 360 päivää, luetaan tämän palveluksen perusteella myönnettävää työkyyttömyys- tai työttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeutavaksi ajaksi myös työkyyttömyyden tai työttömyyden alkamisen ja eläkkeen tai tätä aiemman eroamisen välisen aika (tuleva aika). Edellytyksenä on kuitenkin, että edunsaaja on ollut työkyyttömyyden tai työttömyyden alkamisvuoden ja sitä välittömästi edeltävien kymmeneen kalenterivuoden aikana vähintään 12 kuukautta työntekijän eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettuun peruseläkkeeseen oikeutettuna Suomessa järjestetyn työläkkertävän piirin kuuluvassa ansiotyössä. Edellä tarkoitettua 12 kuukauden aikaa laskettaessa ka-

3 §

markkamaäärään ja edunsaaja on ollut työssä vähintään 20 tuntia kalenterikuukaudessa.

5 a §
Jos työkyyttömyys tai työttömyys on alkanut ennen kuin palveluksen päättymistä on kulunut 360 päivää, luetaan tämän palveluksen perusteella myönnettävää työkyyttömyys- tai työttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeutavaksi ajaksi myös työkyyttömyyden tai työttömyyden alkamisen ja eläkkeen tai tätä aiemman eroamisen välisen aika (tuleva aika). Edellytyksenä on kuitenkin, että edunsaaja on ollut työkyyttömyyden tai työttömyyden alkamisvuoden ja sitä välittömästi edeltävien kymmeneen kalenterivuoden aikana vähintään 12 kuukautta työntekijän eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettuun peruseläkkeeseen oikeutettuna Suomessa järjestetyn työläkkertävän piirin kuuluvassa ansiotyössä. Edellä tarkoitettua 12 kuukauden aikaa laskettaessa ka-

kalenterikuukausi, jolta edunsaaja on saanut sotaan eläkkeeseen oikeutavaksi sellainen

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelaisissa tarkoitettuja ansioita edellyttäen kuitenkin, että ansiot koko kalenterivuodelta ovat vähintään yhtä suuret kuin lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu markkamäärä. Kalenterikuukausi, jolta työntekijä on saanut eräiden työsuhteissa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelaisissa (662/85) tarkoitettuja ansioita, otetaan vastaavasti huomioon, jos ansiot koko kalenterivuodelta ovat vähintään sanotun lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua markkamäärän suuruiset.

6 §

Eläkeajaksi ei kuitenkaan lueta:

3) aikaa, jonka työ tai virantoimitus palveluksen jatkuessa on ollut palkattomasti keskeytyneenä yhdenjaksoisesti enemmän kuin yhden vuoden tai edunsaaja on palkattoman keskeytyksen aikana ollut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettuna tai vastaavan ulkomaisen eläketurvan piiriin kuuluvassa työssä; keskeytysaika luetaan kuitenkin tällöinkin eläkeajaksi, jos palkattomuuden syynä on ollut:

a) 5 a §:ää soveltaen myönnetyn työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeen suorittaminen; tai

b) sairausvakuutuslain 21 ja 23 §:ään perustuen myönnetty virkavapaus tai loma siltä osin kuin sairausvakuutuslain mukaan tuleva äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainloma kohdistuu siihen tai virkavapaus, jonka aikana edunsaaja saa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen mukaista kuntoutusrahaa, kuntoutusrahain mukaista kuntoutusrahaa, valtiokonttorin ohjeisiin perustuvaa varhaiskuntoutuksen kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella, ei kuitenkaan, jos kuntoutusrahaa on maksettu eläkkeen lisänä; eikä

7 §

Eläkkeen perusteena oleva palkka (*eläkepalkka*) määrätään kustakin palveluksesta erikseen. Eläkepalkka lasketaan palveluksen päättymisvuotta edeltäneiden enintään 10

viimeisen kalenterivuoden työansioista (*valintavuodet*). Palveluksen päättymisvuosi otetaan kuitenkin yhtenä valintavuotena huomioon, jos palvelus on jatkunut enintään kolmen kalenterivuoden aikana tai koko päättymisvuoden taikka pitempään kuin yhden vuoden 1 §:n 8 momentissa tarkoitettua palveluksen päättämisen jälkeen. Eläkepalkkaa laskettaessa valintavuosien työansiot tarkistetaan 16 §:n mukaisesti.

Eläkepalkkaa laskettaessa jätetään huomioon ottamatta sellaiset valintavuodet ja vastaavat ansiot, joina vuosina ansioiden keskimäärä on vähemmän kuin 50 prosenttia kaikkien valintavuosien työansioiden keskimäärästä. Vuosia, jotka näin jätetään huomioon ottamatta, voi kuitenkin olla enintään kolmannes valintavuosista.

Eläkepalkka on edellä sanotulla tavalla huomioon otettujen kalenterivuosien työansioiden keskimäärä kuukautta kohden.

Eläkepalkkaa laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon aikaa, jolta edunsaajalla on ollut oikeus saada 5 b §:n 2 momentissa tarkoitettua täysitehoista eläkettä. Jos palvelus on päätetty 1 §:n 8 momentin nojalla, katsotaan sen kuitenkin tätä pykälää sovellettaessa jatkuneen yhdenjaksoisesti, jos eläkkeen määrä siten laskettuna on suurempi.

Valtiovarainministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä tämän pykälän soveltamisesta.

7 a §

Eläkepalkkaa laskettaessa kunkin valintavuoden työansiosta vähennetään määrä, joka vastaa sanotulle kalenterivuodelle vahvistettua edunsaajan eläkemaxiprocenttia.

Työansiota ei kuitenkaan vähennetä edunsaajan eläkemaxun vuoksi enempää kuin sillä suhteellisella määrällä, jolla ansiotason suhteellinen nousu ylittää hintojen suhteellisen nousun vuoden 1992 kolmannesta vuosineljänneksestä sanotun työansion ansaitsemisvuotta edeltäneen kalenterivuoden kolmannen vuosineljänneksen loppuun mennessä. Kunakin vuonna vähennetään kuitenkin vähintään edelliselle kalenterivuodelle vahvistettu suhteellinen määrä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu vähennys tehdään käyttämällä työntekijäin eläkelain 7 a §:n 3 momentissa tarkoitettua kerrointa.

7 b §

Jos 7 §:ssä tarkoitettiin kalenterivuosiin sisällytyä työpöytävuosiin (320/70) 34 §:ssä tai valtion virkamiesasetuksen (971/94) 23 ja 24 §:ssä tarkoitettua palkkatonta erityisäätö-, äätö- tai vanhempainlomaa tai hoidon-, pata-, eläkepaikka lasketaan 7 §:stä poiketen siten, että kalenterivuosi otetaan huomioon enintään kymmeneen viimeistä sellaista kalenterivuotta, joihin ei sisälly mainittua palkkatonta aikaa.

Jos kuitenkin 1 momentissa tarkoitettua palkkatonta aikaa sisällytetään palveluksen kaikkien kalenterivuosiin tai valtuuksi tulleistavuosiin, mikä ei sisälly palveluksen kymmeneen viimeiseen kalenterivuoteen, eläkepaikkana pidetään sitä palveluksessa-oloaikasta keskimääräistä ansiota, joka vastaa vakautunutta ansiotasoa ennen palveluksen päättymistä.

Eläkepaikka määrätään 7 tai 7 c §:n edellytysten mukaisesti, jos se niin lasketuna on suurempi.

Valtiovarainministeriö voi antaa tarkempia ohjeita tämän pykälän soveltamisesta.

7 c §

Jos edunsaajan ilmoituksen johdosta tulee selvitettyksi, että eläkepaikka on hänen määntään kymmeneen vuotea ennen eläketapahutumaa ilmaantuneen poikkeuksellisen palkan vooksi alempi kuin hänen 16 §:n mukaisesti tarkistettu eläkepaikkansa samassa palveluksessa ennen tällaisen syyn ilmaantumista niin pitkänä aikana, että suorompaa palkkaa voitoin pitää vakautuneena, ja jos tällä seikalla on vähintään 20 prosentin vaikutus eläkeurtaan, pidetään palveluksen eläkepaikkana sitä keskimääräistä työansiota, joka edunsaajalla olisi ollut, jollei mitään syytä olisi esiintynyt.

Jos edunsaaja esittää riittäväksi katsottavan selvityksen, noudatetaan 1 momentin säännöksiä, vaikka poikkeuksellinen syy olisi ilmaantunut aikaisemmin kuin kymmeneen vuotea ennen eläketapahutumaa.

Jos tulee selvitettyksi, että eläkepaikka on poikkeuksellisesti syytä 1 momentissa tarkoitettua tavalla korkeampi kuin vakautunut työansio, voidaan eläkepaikkaa samalla tavoin alentaa.

Sen estämättä, mitä 1 §:n 5 ja 6 momentissa

7 d §

Eläkepaikkaa laskettaessa työansio määrättyä maksuajankohdan mukaan samoin perustein kuin veron ennakkoa tai veroa pidetään. Työansio ei kuitenkaan pidetä: 1) palveluksen päätyessä maksettavaa lomakorvausta; 2) jäljempänä 15 §:n 1 momentin viimeisessä virkkeessä tarkoitettuja etuuksia, jotka kohdistuvat palveluksen päättymisen jälkeen seen aikaan; 3) edunsaajalle suorittua ulkomaanedustuksen virkamiehen palveluksen aikana; 4) palkkioita komiteoissa tai toimikunnissa ja korvauksia; eikä 5) palkkioita komiteoissa tai toimikunnissa tehdyistä työstä taikka muista tehtävistä, jotta ei ole pidettävä palvelukseen kuuluvina.

7 e §

Lakkautuspalkalle asetun edunsaajan eläkepaikka määrätään 7 d §:n mukaisesti muutoin, paitsi että se määrätään enintään viimeisestä kalenterivuodesta, jona palvelus on jatkunut lakkautuspalkalle asetetun edunsaajan eläkepaikkana määrätään siten, että eläkepaikkana oleva palkka määrätään palveluksen päättymiseen saakka, jos eläkepaikkana lasketun edunsaajan eläkepaikkana määrätään vähintään yhden kuukauden, ja jos edunsaajan sairauden, vian tai vamman johdosta

9 §

Työkävyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksinä on, että palvelus on jatkunut yhdenjaksoisena vähintään yhden kuukauden, ja että edunsaajan sairauden, vian tai vamman johdosta

a) palveluksen kestäessä on käynyt kykenemättömäksi virkaansa tai työhönsä todennäköisesti vähintään vuoden ajaksi, työkävyttömyyden alkamisesta kulunut aika

mukaan luettuna;

b) palveluksen kestäessä on käynyt sillä tavoin työkyvyttömäksi, että hänen työkykynsä voidaan sairauden, vian tai vamman johdosta arvioida alentuneen vähintään 2/5:lla yhtä pitkäksi ajaksi kuin a kohdassa säädetään; tai

Työkyvyttömyyseläke myönnetään toistaiseksi tai 3 momentissa tarkoitettuna kuntoutustukena määräajaksi. Kun työkyvyttömyyseläke myönnetään 1 momentin d kohtaa soveltaen, se myönnetään joko täytenä eläkkeenä tai osaeläkkeenä taikka yksilöllisenä varhaiseläkkeenä sen mukaan kuin sen perusteena oleva eläke on myönnetty.

Kuntoutustuki myönnetään edunsaajan kuntoutumisen edistämiseksi niin pitkäksi ajaksi kuin hänen arvioidaan olevan estynyt tekemästä ansiotyötä työkyvyttömyyden vuoksi. Kuntoutustukea myönnettäessä on varmistettava, että edunsaajalle on laadittu hoito- tai kuntoutussuunnitelma. Kuntoutustuki voidaan myöntää työkyvyttömälle edunsaajalle myös siksi ajaksi, jonka hoito- tai kuntoutussuunnitelman valmistelu kestää. Mitä muualla laissa säädetään työkyvyttömyyseläkkeestä ja sen saajasta, sovelletaan kuntoutustukeen ja sen saajaan.

Edunsaajalla on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän 1 momentissa ja 9 b §:ssä mainitut osaeläkkeenä myönnettävän työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytykset. Päätökseen saa hakea muutosta niin kuin 23 §:ssä säädetään. Myönteinen ennakkopäätös on valtiokonttoria sitova, jos siihen perustuva eläkehakemus tehdään yhdeksän kuukauden tai työnantajan ja edunsaajan sopiman sitä pitemmän ajan kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

10 §

Siltä osin kuin eläkkeeseen oikeuttavaksi luetaan 5 a §:n 1 momentissa tarkoitettu tuleva aika tai 5 §:n 4 momentin perusteella aika, jolta edunsaaja on saanut täysitehoista eläkettä, eläkkeen määrä on kuitenkin 1/10 prosenttia eläkeajaksi luettavalta täydeltä kuukaudesta siltä osin kuin tuleva aika koskee tai eläkettä on saatu 50 vuoden täyttämisen jälkeiseltä ajalta ja 1/15 prosenttia eläkeajaksi luettavalta täydeltä kuukaudesta siltä osin kuin tuleva aika koskee tai eläkettä

on saatu 60 vuoden täyttämisen jälkeiseltä ajalta.

Jos edunsaajalla 5 §:n 5 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettun palveluksen perusteella on oikeus eläkkeeseen myös työntekijäin eläkelain nojalla tai jos hänellä valtion palvelukseen ulkomailta otettuna työntekijänä toimimisen perusteella on oikeus myös sellaiseen ulkomailta tulevaan eläkkeeseen tai sitä vastaavaan etuuteen, jonka kustannuksiin valtio on osallistunut, tämän lain mukaisesti eläkkeestä vähennetään:

1) työntekijäin eläkelain mukainen eläke siltä osin kuin se perustuu samaan palvelusaikaan kuin tämän lain mukainen eläke; ja

2) valtion palvelukseen ulkomailta otettuna työntekijänä toimimisen perusteella ulkomailta tuleva eläke tai sitä vastaava etuus siltä osin kuin se perustuu samaan palvelusaikaan kuin tämän lain mukainen eläke, jolloin ei oteta huomioon työntekijäin eläkelain mukaisesta eläkkeestä muiden eläkkeiden ja korvausten johdosta tehtävää vähennystä. Eläkkeen enimmäismäärästä on muutoin voimassa mitä jäljempänä säädetään.

Edellä 8 momentin 2 kohdassa tarkoitettu eläkettä vastaava etuus vähennetään tämän lain mukaisesta eläkkeestä valtiovarainministeriön vahvistamien laskentaperusteiden mukaisesti.

10 a §

Muuta kuin osa-aikaeläkettä korotetaan työeläkelisillä, jos edunsaaja on saanut:

1) työttömyysturvalain mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa joko työttömyysturvalain tarkoittamana palkansaajana tai työttömyysturvalain 1 a §:n 1 momentin 1—3 kohdan tarkoittamana yritystoimintaa harjoittaneena henkilönä;

Työttömyysturvalain 17 §:n mukaista soviteltua työttömyyspäivärahaa saaneen edunsaajan työttömyyspäivien lukumääränä käytetään saatuja päivärahoja vastaavien täysien päivien lukumäärää. Samoin menetellään, jos muuta 1 momentissa mainittua etuutta on maksettu muutoin kuin täyttä päivärahaa vastaavana.

12 §

Myönnettäessä eläke 1 §:n 3 momentissa tarkoitettulle vanhalle edunsaajalle eläkkeen

enimmäismäärä lasketaan soveltuvin osin työntekijän eläkelain 8 §:n mukaisesti. Sel- laisen vanhan edunsaajan osalta, joka on syntynyt vuoden 1959 jälkeen tai jolla ei ole vuoden 1994 loppuun mennessä tämän lain mukaan eläkejaksia luettavaa palvelusaikaa vähintään viittä vuotta, yhteensovitusraja on 60 prosenttia yhteensovitusperusteesta. Muu- den kuin edellä tässä momentissa tarkoitet- tujen vanhojen edunsaajien ja 10 §:n 2 mo- mentissa tarkoitettujen edunsaajien eläkettä yhteensovitteessa käytetään kuitenkin sano- tun 60 prosentin sijasta seuraavan taulukon mukaisia prosenttimääriä, joka määräytyy tämän lain mukaan vuoden 1994 loppuun mennessä eläkejaksiksi luettavaa palvelusaikaa tammikuun alusta sen palkkaindeksiin elä- mässä eläkejaksiksi luettavaan palvelusajan perusteella:

Eläkeaikaa vähintään	Prosenttia
30 vuotta	66
25 vuotta	65
20 vuotta	64
15 vuotta	63
10 vuotta	62
5 vuotta	61

14 §

Jos vanhuuseläke tai sellainen täysi työky- vttömyyseläke, jonka suuruutta määrätään 12 §:n mukaisia eläkkeen enimmäismäärän laskemisesta pienempi kuin 2,50 markkaa kuu- tussa, voidaan eläke maksaa kerta-suori- tuksena, joka lasketaan sosiaali- ja terveys- ministeriön työntekijäin eläkelain 19 b §:n mukaisesti varten vahvistamien perusteiden mukaan. Kertasuorituksen saaneilla ei sen jälkeen ole saman eläketapahtuman johdosta oikeutta eläkkeeseen siitä palveluksesta, jo- hon kertasuoritus vastaa eläke on perus- tunut. Jos määrätäkseen eläke on perus- tuksena, voidaan eläkkeensaajalle kuitenkin myöntää eläke siltä ajalta, jonka hänen työkyvyttö- myytensä määrätään jälkeen jatkuu. Edellä sanottu määräystä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta sen palkkaindeksiin elä- mässä eläkejaksiksi luettavaan palvelusajan perusteella.

15 §

Jos vanhuuseläke tai sellainen täysi työky- vttömyyseläke, jonka suuruutta määrätään 12 §:n mukaisia eläkkeen enimmäismäärän laskemisesta pienempi kuin 2,50 markkaa kuu- tussa, voidaan eläke maksaa kerta-suori- tuksena, joka lasketaan sosiaali- ja terveys- ministeriön työntekijäin eläkelain 19 b §:n mukaisesti varten vahvistamien perusteiden mukaan. Kertasuorituksen saaneilla ei sen jälkeen ole saman eläketapahtuman johdosta oikeutta eläkkeeseen siitä palveluksesta, jo- hon kertasuoritus vastaa eläke on perus- tunut. Jos määrätäkseen eläke on perus- tuksena, voidaan eläkkeensaajalle kuitenkin myöntää eläke siltä ajalta, jonka hänen työkyvyttö- myytensä määrätään jälkeen jatkuu. Edellä sanottu määräystä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta sen palkkaindeksiin elä- mässä eläkejaksiksi luettavaan palvelusajan perusteella.

Eläkkeen korotus lasketaan viivästysajan jokaiselta päivältä, ei kuitenkaan ajalta en- nen kuin kolme kuukautta on kulunut sen kateeritrukkaukseen päättymisestä, jona edunsaaja on esittänyt valitokonttorille vaati- moksensa sekä eläkkeen perustetta ja määrää muksevan sellaisen selvityksen kuin häneltä kohtuudella voidaan vaatia ortaan huomioon myös valitokonttorin mahdollisuudet hankkia selvitys. Saman päätöksen perusteella myö- hemmin suoritettavalle eläke-erälle korotus kuitenkin lasketaan eräpäivästä. Milloin val- itokonttorin antamaan päätökseen on vaihtaa- malla haettu muutosta, voi valtion eläkelai- tus laskea tai vakuumusotikus määrätä, että ko- rotus laskeaan myöhemmässä ajankohdasta, jos valitokonttori osoittaa muutokseenhan- aikana tapahtuneen oleellisen muutoksen edunsaajan olosuhteissa.

15 a §

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään ta- kautuvasti, eläkettä ei makseta siltä ajalta, jolta edunsaaja on saanut työntekijäin eläke- lain 8 §:n 4 momentissa mainittu lain, elä- keohjessaänön tai eläkesäännön taikka kun- toutusrähalain (611/91) mukaisia kuntoutus- rahaa tai ansionmenetykskorvausta tapaturma- vakuumuksen tai liikennevakuumuksen kuntou- tusta koskevien säännösten perusteella.

Jos edunsaajalla on oikeus saada sairaus- vakuumuslain mukaisia päivärahaa vastaavaa ulkomailta maksettavaa etuutta, se otetaan huomioon työkyvyttömyyseläkkeen alkamis- aikaa määrättäessä samalla tavalla kuin sai- rausvakuumuslain mukainen päiväraha, kui- tenkin enintään sairausvakuumuslain mukai- seen enimmäissuoritusajakaan saakka.

16 §

Eläkkeen perusteena oleva palkka tarkiste- taan eläkettä myönnettäessä ja 13 §:ää sovel- lettaessa niiden indeksilukujen mukaan, jot-

ka vuosittain vahvistetaan työntekijäin eläkelain 9 §:n soveltamista varten.

18 §

Työkyvyttömyyseläke lakkautetaan, sen maksaminen keskeytetään tai maksettavaa määrää alennetaan, jos eläkkeen saaja, ennen kuin on saavuttanut eläkeiän, todetaan ansiotyöhön kykeneväksi ja jos hänelle on tarjolla sellaista valtion tai muuta ansiotyötä, jota ikä, ammattitaito ja muut seikat huomioiden ottaen on pidettävä hänelle sopivana ja kohtuullisen toimeentulon turvaavana. Eläkkeen maksaminen voidaan keskeyttää, jos sen saaja ilman hyväksyttävää syytä ei ole suostunut eläkelaitoksen määräämään ja kustannettavaan tutkimukseen tai hoitoon, hengenvaaralliseksi katsottavaa tutkimus- ja hoitotoimenpidettä lukuun ottamatta, taikka jos hän ilman pätevää syytä on kieltäytynyt kuntoutuksesta tai koulutuksesta. Kuntoutustuki voidaan lakkauttaa, jos kuntoutustuen saaja on ilman pätevää syytä kieltäytynyt kuntoutuksesta.

18 b §

Sellaisessa 1 momentissa tarkoitettussa työhönvalmennuksessa, jossa kuntoutukseen osallistuva ei ole palvelussuhteessa työhönvalmennuksen järjestäjään, sattuneesta tapaturmasta tai saadusta ammattitaudista suoritetaan kuntoutettavalle korvaus valtion varoista soveltuvin osin samojen perusteiden mukaan kuin tapaturvavakuutuslaissa(608/48) säädetään työtapaturmasta. Asian, joka koskee korvauksen suorittamista valtion varoista tämän momentin nojalla, käsittelee ensimmäisenä asteena valtiokonttori.

18 c §

Muulla kuin työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutetulla edunsaajalla on oikeus kuntoutusrahaan niiltä kalenterikuukausilta, joiden aikana hän on estynyt tekemästä ansiotyötään 18 b §:ssä tarkoitettun kuntoutuksen johdosta.

Kuntoutusrahaa voidaan maksaa myös kuntoutuspäätöksen antamisen ja kuntoutuksen alkamisen väliseltä ajalta sekä kuntoutusjaksojen väliseltä ajalta. Tällöin kuntoutusrahaa maksetaan kuitenkin enintään kol-

melta kuukaudesta kalenterivuotta kohden kummankin syyn perusteella erikseen lasketuna, jollei sen maksaminen pidemmältä ajalta ole kuntoutuksen etenemisen turvaamiseksi perusteltua.

18 e §

Kuntoutusrahasta ja sitä koskevasta päätöksenteosta on soveltuvin osin voimassa, mitä tässä laissa on säädetty eläkepäätöksestä, sitä koskevasta muutoksenhakumenettelystä, eläkkeensaajan ilmoitusvelvollisuudesta sekä eläkkeen maksamisesta ja takaisinperinnästä. Muutosta ei kuitenkaan saa hakea päätökseen, joka koskee oikeutta 18 b §:n mukaiseen kuntoutukseen tai 18 c §:n 2 momentin mukaiseen kuntoutusrahaan, eikä päätökseen, joka koskee 18 c §:n 3 momentin ja 18 d §:n 3 momentin mukaista harkinnanvaraista kuntoutusavustusta.

18 f §

Jos edunsaajalle eläkelaitoksen päätöksen perusteella 18 b §:n 1 momentin mukaisesti tehdään kuntoutustutkimuksia taikka annetaan työhön ja ammattiin johtavaa koulutusta tai työhönvalmennusta tai lääkinnällistä kuntoutusta, kuntoutustukeen maksetaan kuntoutuskorotus. Korotus maksetaan myös, jos vastaavan päätöksen on antanut jokin muu työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua peruseläkettä kuntoutustukena maksava eläkelaitos.

Kuntoutuskorotus maksetaan niin ikään, jos 1 momentissa tarkoitettu päätös koskee edunsaajaa, joka saa työkyvyttömyyseläkettä muuna kuin kuntoutustukena.

Kuntoutuskorotus on 33 prosenttia kuntoutustuen tai työkyvyttömyyseläkkeen 11 tai 12 §:n mukaisesti yhteensovitutetusta määrästä. Se maksetaan niiltä kalenterikuukausilta, joiden ajan kuntoutus kestää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Tämän lain 2 §:n 1 momentin 4 kohdan markkamäärä vastaa työntekijäin eläkelain 9 §:n tarkoittamaa indeksilukua vuodelle 1966.

Lain 6 §:n 1 momentin 3 kohtaa sovelletaan palkattomaan keskeytykseen, joka alkaa lain tultua voimaan. Ennen lain voimaatuloa

alkaanurta keskeytyksikään ei oleta huomioon

eläkepaikkaa laskettaessa. Lain 7, 7 a, 7 b, 7 d ja 7 e §:ää sovelletaan palvelukseen, joka päättyi 1 päivänä tammiukuuta 1996 tai sen jälkeen.

Siltä osin kuin lain 7 §:n 1 momentin mu-

kään määriteltäviin valintavuosiin luetaan kalenterivuosi ajalta ennen tämän lain voi-

maantuloa, määrätään nämä kalenterivuodet

ja niitä vastaavat työtansiot soveltaen 7 §:n 1

momenttia sellaisena kuin se on tämän lain

voimaan tullessa. Tämän lain 7 §:n 2 mo-

menttia ei sovelleta lain voimaantuloa edel-

täviin valintavuosiin. Sellaisessa upseerin tai

opisto-upseerin virassa, johon ehdottomana

keipaisuusvaatimuksena on upseerin tai opis-

toupeerin virkatutkinto, taikka värätyn,

sotilasammattihenkilön, rajavartijan tai me-

ripartijan tehtävissä palvelaan edunsaajan

eläkepaikka lasketaan lain 7 §:stä poiketen

enintään seitsemän valintavuoden työtansiois-

ta, jos palvelus päättyi ennen vuotta 2008,

enintään kahdeksan vuoden työtansioista,

jos palvelus päättyi vuonna 2008 ja enintään

yhdeksän valintavuoden työtansioista, jos

palvelus päättyi vuonna 2009.

Lain 7 c §:ää sovelletaan sellaiseen palve-

luukseen, joka päättyi 1 päivänä tammiukuuta

1996 tai sen jälkeen, kuitenkin siten muuten

tuna, että eläkepahtumavuodesta riippuen

prosenttiluvun 20 asemesta käytetään seura-

Eläkepahtumavuosi	20 % asemesta
1996	3
1997	6
1998	9
1999	12
2000	16

Lain 9 §:n 2—3 momenttia ja 18 f §:ää sovelletaan työkyyvittömyyseläkkeeseen, joka alkaa tai tulee jätettäväksi lain voimaantu-

lon jälkeen. Lain 18 f §:n 2 momenttia so-

vellaan lisäksi lain voimaantullessa jatku-

vaan työkyyvittömyyseläkkeeseen, jos

18 b §:n mukainen päätös annetaan lain ol-

lessa voimassa.

Edunsaajalla, jonka oikeudesta valtion elä-

kelain mukaiseen eläkkeeseen on erikseen

muussa laissa säädetty, on oikeus myös val-

tion eläkelain 1 §:n 1 momentissa tarkoitet-

tuun muuhun etuuteen.

Lain 10 §:n 4 momenttia ja 5 a §:n 1

momenttia sovelletaan sellaiseen eläkke-

seen, jossa eläkepahtuma satuu tämän lain

voimaan. Ennen vuotta 1943 syn-

tyneeseen edunsaajaan, jolla tämän lain voi-

maan tullessa on oikeus työtömyysturvalain

mukaiseen päivärahahan tai työvoinapoliitti-

sesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mu-

kaiseen koulutuskseen, sovelletaan kuiten-

kin edelleen valtion eläkelain 10 §:n 1 ja 3

momenttia sellaisina kuin ne olivat tämän

lain voimaan tullessa. Ennen vuotta 1940

synnyneeseen edunsaajaan sovelletaan tällöin

kuitenkin valtion eläkelain 10 §:n 2 mo-

menttia sellaisena kuin se oli 31 päivänä

joulukuuta 1994. Säännöistä sovellettaessa

edunsaajalla katsotaan olevan oikeus päivä-

rahaan myös työtömyysturvalain 12 §:ssä

tarkoitettuna omaavastuuaikana ja 1 päivänä

tammikuuta 1996. Säännöistä ei kuitenkaan

sovelleta edunsaajaan, jos hänellä on oikeus

päivärahahan 31 päivän lokakuuta 1995 jäl-

keen alkaneen lomautuksen perusteella ja jos

hän 29 päivänä helmikuuta 1996 mennessä

uudelleen aloittaa työtöteen sen työnantajan

lukuun, jonka palveluksesta hänet oli lo-

mautettu.

Sen estämättä mitä edellä 9 momentissa

säädetään, sovelletaan lain 10 §:n 1 ja 3 mo-

menttia, sellaisina kuin ne olivat voimassa

tämän lain voimaantullessa ja ennen vuotta

1940 synnyneeseen edunsaajaan valtion elä-

kelain 10 §:n 2 momenttia sellaisena kuin se

oli 31 päivänä joulukuuta 1994, laskettaessa

eläkkeen määrää valtion eläkelain 5 §:n 4

momentissa tarkoitettua työkyyvittömyys-

eläkkeen jatkumisaajalta, jos aikaisempi eläke

on myönnetty ennen tämän lain voimaantu-

toa alkaneen työkyyvittömyyden perusteella.

Ennen lain voimaantuloa tapahtuneeseen

palvelukseen sovelletaan 10 §:n 8 momenttia

sellaisena kuin se oli lain voimaantulon het-

kellä.

Tämän lain 12 §:n 1 momenttia sovelle-

taan sellaiseen eläkkeeseen, joka alkaa 1

päivänä tammiukuuta 1996 tai sen jälkeen.

Lakia sovelletaan myös niissä tapauksissa,

joissa 13 §:n mukaisen uudelleen yhteenso-

vituksen peruste on syntynyt tämän lain voi-

massa ollessa. Yhteensovitustarja on kuiten-

kin lain 12 §:n 1 momenttia poiketen 66

prosenttia yhteensovituspöytäkirjasta, jos

edunsaaja on syntynyt ennen vuotta 1940 ja

hän on eläkkeensä määrätty 31 päivänä jou-

lukuuta 1994 voimassa olleen valtion eläkelain 10 §:n 2 momentin mukaisesti.

Tällä lailla kumottua 12 §:n 5 ja 6 momenttia sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa alkaneisiin eläkkeisiin siten, että täydennysosan määrästä vähennetään tämän lain voimaantulosta lukien 60 markkaa kuukaudessa. Jos täydennysosan määrä 31 päivänä joulukuuta 1995 on enintään 250 markkaa kuukaudessa, vähennetään siitä 1 päivästä tammikuuta 1997 lukien 40 markkaa kuukaudessa, 1 päivästä tammikuuta 1998 lukien 40 markkaa kuukaudessa, 1 päivästä tammikuuta 1999 lukien 40 markkaa kuukaudessa, 1 päivästä tammikuuta 2000 lukien 40 markkaa sekä 1 päivästä tammikuuta 2001 lukien 30 markkaa kuukaudessa. Jos täydennysosan määrä 31 päivänä joulukuuta 1995 on yli 250 markkaa kuukaudessa vähennetään siitä 1 päivästä tammikuuta 1997 lukien 80 markkaa kuukaudessa, 1 päivästä tammi-

kuuta 1998 lukien 80 markkaa kuukaudessa, 1 päivästä tammikuuta 1999 lukien 80 markkaa kuukaudessa, 1 päivästä tammikuuta 2000 lukien 80 markkaa sekä 1 päivästä tammikuuta 2001 lukien 57 markkaa kuukaudessa. Eläkkeestä vähennetään enintään maksettavan täydennysosan määrä. Täydennysosaa maksetaan näin vähennettynä edunsaajan iästä riippumatta enintään siihen asti, kunnes hän saa kansaneläkelain nojalla oikeuden eläkkeeseen, jonka määrä on suurempi kuin nolla.

Lain 15 a §:n 8 momenttia sovelletaan työkyvyttömyyseläkkeeseen, jossa eläketapahtuma sattuu tämän lain voimaantultua.

Lain 16 §:ää sovelletaan eläkkeeseen, jota maksetaan lain voimassaoloajalta.

Tällä lailla kumottua 18 d §:n 2 momenttia sovelletaan edelleen kuntoutukseen, jota koskeva päätös on tehty ennen tämän lain voimaantuloa.

Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Arja Alho*

Ministeri Arja Alho

MARTTI AHTISAARI
Tasavallan Presidentti

Heisingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Perhe-eläkkeen korotus laskeaan viivasyysajan jokaiselta päivältä, ei kuitenkaan ajalta ennen kuin kolme kuukautta on kulunut sen kalenterivuokauden päättymisestä, jona edunsaajat ovat esittäneet valtiokonttorille vaatimuksensa sekä perhe-eläkkeen perustetta ja määrää koskevan sellaisen selvityksen kuin heiltä kohtuudella voidaan vaatia ottaen huomioon myös valtiokonttorin mahdollisuudet hankkia selvitys. Saman päätöksen perusteella myöhemmin suoritettavalle perhe-eläkke-erälle korotus kuitenkin laskeaan eräpäivästä. Milloin valtiokonttori antaa päätöksen on haettu muutosta valtiokonttorin tai valtion eläkelautakunta tai vakuutusosikeus määrätä, että korotus laskeaan myöhemmästä ajankohdasta, jos valtiokonttori osoittaa muutoksenhanu aikana tapahtuneen oleellisen muutoksen jonkun edunsaajan olosuhteissa.

9 §

Edunjäätäjän eläkkeen perusteena oleva palkka tarkistetaan perhe-eläketä myönnettäessä ja 8 §:ää sovellettaessa niiden indeksien mukaan, jotka vuosittain vahvistetaan työntekijän eläkelain 9 §:n soveltamista varten.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996. Lain 11 §:ää sovelletaan eläkkeeseen, jota maksetaan lain voimassaoloajalta.

11 §

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1968 annetun valtion perhe-eläkelain (774/68) 9 §:n 2 momentti ja 11 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 9 §:n 2 momentti 8 päivänä helmikuuta 1991 annetussa laissa (231/91) ja 11 §:n 1 momentti 29 päivänä helmikuuta 1976 annetussa laissa (665/76), seuraavasti:

Annettu Heisingissä 22 päivänä joulukuuta 1995
valtion perhe-eläkelain 9 ja 11 §:n muuttamisesta

Laki

N:o 1672

N:o 1673

Asetus**valtion eläkeasetuksen muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Valtiovarainministeriön hallinnonalaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä

kumotaan 9 päivänä joulukuuta 1966 annetun valtion eläkeasetuksen (611/66) 7 a §:n 1 momentti ja 11 §,

näistä 7 a §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 8 päivänä helmikuuta 1991 annetussa asetuksessa (234/91), sekä

muutetaan 3 §, 7 §:n 2 momentti ja 7 a §:n 2 momentti,

näistä 7 a §:n 2 momentti sellaisena kuin se on mainitussa 8 päivänä helmikuuta 1991 annetussa asetuksessa seuraavasti:

3 §

Laskettaessa valtion eläkelain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua keskimäärää kuukautta kohti jaetaan saman lain 16 §:n mukaisesti tarkistettujen ja saman lain 7 a §:ssä tarkoitulla tavalla edunsaajan eläkemaksun määrällä vähennettyjen työansioden yhteismäärä kysymyksessä olevaan ajanjaksoon sisältyvien eläkeajaksi luettavien päivien lukumäärällä, ja osamäärä kerrotaan 30:llä.

7 §

Eläkehakemukseen on liitettävä valtiokonttorin määräämä selvitys. Haettaessa työkyvyttömyyseläkettä valtiokonttorille on myös toimitettava valtiokonttorin hyväksymän kaavan mukaiselle lomakkeelle hakijan terveydentilasta laadittu lääkärinlausunto, joka sisältää hoito- tai kuntoutussuunnitel-

man. Valtiokonttori voi kuitenkin hyväksyä muunkinlaisen lääkärinlausunnon tai sitä vastaavan selvityksen. Jos hakija on hoidettavana sairaalassa tai jos siihen on muu erityinen syy, valtiokonttori voi myös omalla kustannuksellaan hankkia lääkärinlausunnon.

7 a §

Valtion eläkelain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitettut valtion virkamiesten ja työntekijöiden edustavimmat keskusjärjestöt ovat Akava ry, STTK-J ry ja Valtion yhteisjärjestö VTY ry, joiden kunkin ehdottamista henkilöistä määrätään yksi valtion eläkelautakunnan jäsen.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Arja Alho